

2011. évi LXXVII. törvény

a világörökségről¹

Az Országgyűlés az Egyesült Nemzetek Oktatási, Tudományos és Kulturális Szervezete 1972. november 16-án kelt, az 1985. évi 21. törvényerejű rendelettel kihirdetett, a világ kulturális és természeti örökségének védelméről szóló egyezményrel (a továbbiakban: Egyezmény) összhangban, annak hatékony végrehajtásához; a kiemelkedő egyetemes értékek megőrzéséhez szükséges rendelkezések megállapítása érdekében - tekintetbe véve a fenntartható fejlődés elveit is - a következő törvényt alkotja:

1. A törvény hatálya, értelmező rendelkezések

1. § (1) E törvény hatálya kiterjed:

- a) a világörökségi és a világörökségi várományos területekre,
- b) a világörökségi és a világörökségi várományos területekkel kapcsolatos, a világörökségi terület kiemelkedő egyetemes értékét, valamint a világörökségi várományos terület kiemelkedő értékét érintő tevékenységre, valamint
- c) a b) pont szerinti tevékenységet végző vagy e tevékenység által érintett szervezetekre és személyekre.

(2)² Világörökségi vagy világörökségi várományos területté csak

a) a korábban hozott miniszteri döntéssel, határozattal vagy a kulturális örökség védelméről szóló törvény alapján miniszteri rendelettel védetté nyilvánított és ekként kulturális örökségi védelmet élvező műemléki érték vagy nyilvántartott régészeti lelőhely, vagy

b) a természet védelméről szóló törvény erejénél fogva védett vagy a természet védelméről szóló törvényben kapott felhatalmazás alapján védetté nyilvánított országos jelentőségű védett természeti terület, továbbá az országos jelentőségű védett természeti terület kijelölt védőövezete nyilvánítható.

(3)³ A világörökségi terület egyben a településkép védelméről szóló törvény szerinti településképi szempontból kiemelten meghatározó területnek is minősül.

2. § E törvény alkalmazásában:

1. *kiemelkedő egyetemes érték*: a világörökségi helyszín által megtestesített - az Egyesült Nemzetek Oktatási, Tudományos és Kulturális Szervezete (United Nations Educational, Scientific and Cultural Organization, a továbbiakban: UNESCO) Világörökség Bizottsága által ekként elfogadott - érték, amely kivételessége és páratlansága miatt nemzetközi szempontból is kiemelkedő és egyedi kulturális örökségi, illetve természeti jelentőséggel bír, ennél fogva folyamatos megőrzése és védelme az egész emberiség, a jelen és jövő generációi számára kiemelkedő fontosságú;

2. *világörökségi helyszín*: az UNESCO Világörökség Bizottsága határozata alapján a Világörökség Jegyzékbe felvett, világörökségi címmel rendelkező - e törvény 1. mellékletében meghatározott - helyszín, amelyet a kulturális örökség, illetve a természet védelméről szóló jogszabályok alapján nyilvánítottak védetté, és ekként kulturális örökségi védelmet élvező terület, illetve védett természeti terület;

1 Kihirdetve: 2011. VI. 28.

2 Megállapította: 2019. évi LXIV. törvény 25. §. Hatályos: 2019. VII. 16-tól.

3 Beiktatta: 2019. évi LXIV. törvény 25. §. Hatályos: 2019. VII. 16-tól.

3. *világörökségi helyszín védőövezete*: a világörökségi helyszín környezete, amely az UNESCO Világörökség Bizottságának határozata alapján a világörökségi helyszín kiemelkedő egyetemes értékeinek sértetlenségét, illetve hitelességének védelmét biztosítja, és amelyet a kulturális örökség, illetve a természet védelméről szóló jogszabályok alapján nyilvánítottak védetté vagy jelölték ki, és ekként kulturális örökségi védelmet élvező terület, védett természeti terület, illetve a védett természeti terület védőövezete;

4. *Világörökség Jegyzék*: az UNESCO Világörökség Bizottsága által az Egyezmény 11. cikk (2) bekezdése alapján létrehozott és vezetett lista;

5. *világörökségi terület*: a világörökségi helyszín és annak védőövezete;

6. *világörökségi várományos helyszín (a továbbiakban: várományos helyszín)*: a kiemelkedő kulturális örökségi, illetve természeti értékei (a továbbiakban: kiemelkedő érték) révén, az Egyezmény 1. és 2. cikkében meghatározott kritériumok szerint az UNESCO Világörökség Központhoz (a továbbiakban: Központ) bejelentett, a Világörökségi Várományos Helyszínek Jegyzékében szereplő helyszín, amelyet a kulturális örökség, illetve a természet védelméről szóló jogszabályok alapján nyilvánítottak védetté, és ekként kulturális örökségi védelmet élvező terület, illetve védett természeti terület;

7.1 *Világörökségi Várományos Helyszínek Jegyzéke*: a kiemelkedő kulturális örökségi vagy természeti értékei alapján a Világörökség Jegyzékbe való felterjesztésre kiválasztott helyszíneknek, azok indokolt esetben javasolt védőövezeteinek és azok lehatárolásainak a kulturális örökség védelméért felelős miniszter rendeletében kihirdetett jegyzéke;

8.2 *várományos helyszín javasolt védőövezete*: a várományos helyszín indokolt esetben kijelölt olyan környezete,

a) amely kiemelkedő egyetemes értékének sértetlenségét, illetve hitelességének védelmét biztosítja,

b) amelyet a kulturális örökség, illetve a természet védelméről szóló jogszabályok alapján nyilvánítottak védetté, illetve jelöltek ki, és ekként kulturális örökségi védelmet élvező terület, országos jelentőségű védett természeti terület vagy annak védőövezete;

9.3 *várományos terület*: a várományos helyszín és annak javasolt védőövezete.

2. Általános rendelkezések

3. § (1)⁴ A világörökségi helyszín kiemelkedő egyetemes értéket, a várományos helyszín kiemelkedő értéket hordoz, amelyet - a kulturális örökség, a természet, illetve a településkép védelméről szóló jogszabályok alapján fennálló védettséggel összhangban - mindenki köteles megóvni.

(2)⁵ A világörökségi és a várományos terület védelme és fennmaradását szolgáló, értékőrző használata közérdek, amely - összhangban a kulturális örökség, a természet, illetve a településkép védelméről szóló jogszabályok alapján fennálló védettségből fakadó kötelezettségeikkel - az állami és önkormányzati szervek, az egyházi jogi személyek, a társadalmi és egyéb szervezetek, illetve a természetes személyek együttműködésével valósul meg.

(3)⁶ A világörökségi és a Világörökség Jegyzékbe jelölendő várományos területet az Egyezménnyel összhangban, annak egyetemes és nemzeti értékeit megőrizve és a köz érdekét szolgálva kell használni, bemutatni, fenntartható módon fejleszteni vagy szükség szerint helyreállítani.

1 Megállapította: 2015. évi CXV. törvény 2. §. Hatályos: 2015. VIII. 1-től.

2 Megállapította: 2015. évi CXV. törvény 2. §. Hatályos: 2015. VIII. 1-től.

3 Megállapította: 2015. évi CXV. törvény 2. §. Hatályos: 2015. VIII. 1-től.

4 Módosította: 2021. évi XXXIX. törvény 53. § a).

5 Módosította: 2013. évi CXXXIII. törvény 118. § a), 2021. évi XXXIX. törvény 53. § b).

6 Megállapította: 2013. évi LI. törvény 2. §. Módosította: 2015. évi CXV. törvény 11. § a).

(4)¹ A világörökségi és a Világörökség Jegyzékbe jelölendő várományos terület használata, bemutatása és fejlesztése az 1. § (2) bekezdés szerinti védettségre tekintettel, egységes kezelési elvek alapján, átláthatóan, a világörökségi címhez méltó módon történhet, így különösen

a) a helyszínek meg kell őriznie eredeti értékeit, egységes látképét, történeti környezetbe ágyazott, illetve egyedi megjelenését különösen a - nappali és éjszakai - látvány, a térbeli kapcsolatok és arányok tekintetében,

b) ne veszélyeztesse a helyszín hitelességét, sértetlen fennmaradását és integritását, továbbá ne eredményezze a világörökségi értékek károsodását és a károsodás veszélyét ne idézze elő,

c) méltón illeszkedjen a terület kulturális, történeti, természeti értékeihez,

d) ne okozza akár közvetlenül, akár közvetve az egyetemes és nemzeti értékek csökkenését, értékvesztését,

e) érvényesüljön a közérdeknek megfelelő és hiteles, a világörökségi helyszínhez méltó funkció és jelleg,

f) biztosított legyen a világörökségi értékekhez való hozzáférés, a megközelíthetőség és a zavartalan látogatás.

4. § (1)² A világörökségi területekkel összefüggő állami feladatokat a kulturális örökség védelméért felelős miniszter - a külön jogszabályok alapján fennálló feladat- és hatáskörüket nem érintve - az 1. mellékletben meghatározott miniszterekkel egyetértésben, más érdekelt miniszterekkel együttműködve látja el.

(2)³ A kulturális örökség védelméért felelős miniszter az (1) bekezdés szerinti feladatai körében különösen az alábbi tevékenységet végzi:

a) meghatározza az Egyezményből eredő feladatok végrehajtásának koncepcióját, stratégiáját;

b) érvényesíti a világörökségi szempontokat a világörökségi területet érintő jogszabályokban, illetve átfogó tervezési programokban;

c)⁴ előkészíti a Kormány részére a világörökségi területek világörökségi kezelési tervét (a továbbiakban: világörökségi kezelési terv), a Világörökség Jegyzékbe történő felvételt követően haladéktalanul intézkedik annak kihirdetéséről, továbbá szükség esetén kezdeményezi a világörökségi kezelési terv felülvizsgálatát, módosítását;

d) gondoskodik a világörökségi terület állapotának felméréséről és folyamatos figyelemmel kíséréséről, továbbá megteszi a kiemelkedő egyetemes érték megőrzéséhez, bemutatásához, fenntartásához, valamint az azt érő káros hatások bekövetkezésének megelőzéséhez szükséges intézkedéseket;

e) felügyeli a világörökségi gondnokságok e törvényben, valamint e törvény alapján kiadott külön jogszabályban meghatározott tevékenységét, és külön jogszabályban meghatározott esetekben intézkedik a világörökségi gondnokság megbízásának visszavonásáról;

f)⁵ négyévente beszámol a Kormánynak és az Országgyűlésnek a világörökségi területek állapotáról és az Egyezményből eredő feladatok ellátásáról;

g) szükség esetén gondoskodik a világörökségi területtel kapcsolatos módosítás, így különösen a világörökségi terület határának, a világörökségi helyszín elnevezésének, valamint kiemelkedő egyetemes értékének megváltoztatása Központhoz történő bejelentéséről;

h) gondoskodik a világörökségi terület fennmaradását szolgáló használat, fejlesztés és bemutatás érdekében tervek, programok, projektek előkészítéséről és megvalósításáról;

1 Beiktatta: 2013. évi LI. törvény 2. §. Módosította: 2015. évi CXV. törvény 11. § a).

2 Módosította: 2014. évi XXXV. törvény 81. § a).

3 Módosította: 2014. évi XXXV. törvény 81. § a).

4 Megállapította: 2019. évi LXIV. törvény 26. § (1). Hatályos: 2019. VII. 16-tól.

5 Megállapította: 2015. évi CXV. törvény 3. § (2). Hatályos: 2015. VIII. 1-től.

i) ellátja a világörökséggel kapcsolatos, az Egyezményből eredő nemzetközi feladatokat, így különösen a határon átnyúló világörökségi helyszínek esetén együttműködésre törekszik a határon átnyúló helyszínnel érintett Résztes Állam felelős miniszterével;

j) gondoskodik a kiemelkedő egyetemes értéket hordozó örökség széles körben történő megismertetését, bemutatását, valamint fejlesztését elősegítő - köztük oktatási, képzési, ismeretterjesztő - programok kidolgozásáról és végrehajtásáról, valamint

k)¹ gondoskodik a világörökség állapotának figyelemmel kísérése, értékeinek megóvása során a létesítő okiratuk szerint kulturális örökség védelmével, illetve természeti értékek esetén a természetvédelemmel foglalkozó civil szervezetekkel való együttműködésről;

l)²

m)³ gondoskodik a hazai világörökségi területek jogszabályban meghatározott - személyes adatot nem tartalmazó - adatai központi, közhiteles nyilvántartásának vezetéséről.

4/A. §⁴ (1)⁵ A kulturális örökség védelméért felelős miniszter, vagy ha a világörökségi helyszín kiemelkedő egyetemes értéke kizárólag természeti érték és a világörökségi terület egésze védett természeti területen van, úgyszintén, ha az állami tulajdonban álló vagyonelem (a továbbiakban: állami vagyonelem) kizárólag természetvédelmi oltalom alatt áll, a természet védelméért felelős miniszter (a továbbiakban együtt: védelemért felelős miniszter) hivatalból, továbbá az állam tulajdonosi jogait gyakorló szerv vagy a világörökségi helyszínen működő világörökségi gondnokság kérelmére megvizsgálja a világörökségi területen levő, állami vagyonelem használatát és hasznosítását. Amennyiben a világörökségi helyszín kiemelkedő egyetemes értéke természeti érték is, vagy az állami vagyonelem természetvédelmi oltalom alatt is áll, a kulturális örökség védelméért felelős miniszter a vizsgálatot a természet védelméért felelős miniszter közreműködésével folytatja le.

(2)⁶ Ha a védelemért felelős miniszter hatósági eljárásában megállapítja, hogy az állami vagyonelem használata vagy hasznosítása nem felel meg a 3. § (3) és (4) bekezdésében foglalt követelményeknek, hatósági határozatban kötelezi az állami vagyonelemet használó vagy hasznosító természetes személyt, jogi személyt, illetve jogi személyiséggel nem rendelkező gazdálkodó szervezetet arra, hogy a vagyonelemet harminc napon belül az állam tulajdonosi jogait gyakorló szerv birtokába adja. A határozat véglegessé válásával egyidejűleg az állami vagyonelem használatára, illetve hasznosítására vonatkozó, a határozat véglegessé válása időpontjában érvényes jogviszony a törvény erejénél fogva megszűnik.

(2a)⁷ Ha a (2) bekezdés szerinti hatósági eljárás jelentős számú ügyfelet érint, akkor a védelemért felelős miniszter az ügyféllel a miniszter által vezetett minisztérium honlapján hirdetményi úton is kapcsolatot tarthat.

(3) A (2) bekezdés szerinti határozat végrehajtását az állam tulajdonosi jogait gyakorló szerv foganatosítja.

1 A 2011. évi CLXXV. törvény 187. § a) szerinti szöveggel lép hatályba.

2 Hatályon kívül helyezte: 2021. évi XXXIX. törvény 54. §. Hatálytalan: 2021. VII. 1-től.

3 Megállapította: 2021. évi XXXIX. törvény 50. §. Hatályos: 2021. VII. 1-től.

4 Beiktatta: 2013. évi LI. törvény 3. §. Hatályos: 2013. IV. 26-től.

5 Megállapította: 2015. évi CXV. törvény 4. §. Hatályos: 2015. VIII. 1-től.

6 Megállapította: 2017. évi L. törvény 361. §. Hatályos: 2018. I. 1-től.

7 Megállapította: 2017. évi L. törvény 361. §. Hatályos: 2018. I. 1-től.

4/B. §1 (1) Amennyiben a világörökségi helyszínen fennálló állami tulajdonban álló épület, műtárgy egyéb közterületi építmény (a továbbiakban együtt: építmény) nem illeszkedik a világörökségi helyszín egységes településképi megjelenéséhez, vagy ellehetetleníti a világörökségi helyszín, mint kiemelkedő egyetemes érték fenntartására és bemutatására irányuló fejlesztési tervek megvalósítását, a kulturális örökség védelméért felelős miniszter az építésügyi szabályozásért és építéshatósági ügyekért felelős miniszter egyetértésével kezdeményezheti az állam tulajdonosi jogait gyakorló szervnél az ingatlan átépítését, bontását.

(2) A kulturális örökség védelméért felelős miniszter kezdeményezése alapján az állam tulajdonosi jogait gyakorló szerv megteszi az állami tulajdonú építmény átépítése vagy bontása érdekében szükséges intézkedéseket.

5. §2 A kulturális örökség védelméért felelős miniszter más feladatkörükben érintett miniszterekkel együttműködve ellátja a várományos területtel kapcsolatos állami feladatokat, így különösen:

- a) kiválasztja a várományos helyszíneket,
- b) bejelenti a várományos helyszíneket a Központhoz,
- c)³ gondoskodik a hazai Világörökségi Várományos Helyszínek Jegyzékének vezetéséről,
- d)⁴ javaslatot tesz a Kormány részére a Világörökség Jegyzékbe jelölendő várományos helyszínre (a továbbiakban: a Világörökség Jegyzékbe jelölendő helyszín),
- e)⁵ gondoskodik a Kormány döntése alapján a Világörökség Jegyzékbe jelölendő helyszín világörökségi gondnokságának ideiglenes kijelöléséről,
- f) intézkedik a Világörökség Jegyzékbe jelölendő helyszín Világörökség Jegyzékbe történő jelöléséről, valamint

g)⁶ gondoskodik a várományos helyszínen kiemelkedő értéket hordozó örökség megismerését, fejlesztését és bemutatását elősegítő - köztük oktatási, képzési, ismeretterjesztő - programok kidolgozásáról és végrehajtásáról.

 6. §7 A kulturális örökség védelméért felelős miniszter a 4. § (2) bekezdésében és az 5. §-ban meghatározott feladatokat a Kormány által az e feladatok ellátása céljából létrehozott javaslattevő, véleményező és döntés-előkészítő testület közreműködésével látja el.

6/A. §8 (1) A világörökségi helyszínen található ingatlan tekintetében - ide nem értve a lakhatás céljára szolgáló rendeltetés szerinti jellegű épületet (különösen: lakás, lakóház), valamint a mező- és erdőgazdasági földek forgalmáról szóló törvény szerinti földet - a magyar államot - más jogosultakat megelőzően - elővásárlási jog illeti meg.

(1a)⁹ Az (1) bekezdéstől eltérően a magyar államot elővásárlási jog illeti meg az ingatlan-nyilvántartásban kivett lakóház fő rendeltetési jellegű, valamint a 200 négyzetmétert meghaladó alapterületű, lakás rendeltetésű azon ingatlan vonatkozásában, amely a Budapest - a Duna-partok, a Budai Várnegyed és az Andrassy út világörökségi helyszínen található.

(2) A magyar állam elővásárlási jogát

a) a természetvédelemért felelős miniszter gyakorolja, ha a világörökségi helyszín kiemelkedő egyetemes értékét a természet védelméről szóló jogszabályok alapján fennálló védettséggel összhangban állapították meg,

b) minden más esetben a kulturális örökség védelméért felelős miniszter gyakorolja.

1 Beiktatta: 2018. évi XL. törvény 45. §. Hatályos: 2018. VII. 26-tól.

2 Megállapította: 2015. évi CXV. törvény 5. §. Hatályos: 2015. VIII. 1-től.

3 Megállapította: 2021. évi XXXIX. törvény 51. §. Hatályos: 2021. VII. 1-től.

4 Megállapította: 2021. évi XXXIX. törvény 51. §. Hatályos: 2021. VII. 1-től.

5 Megállapította: 2021. évi XXXIX. törvény 51. §. Hatályos: 2021. VII. 1-től.

6 Módosította: 2019. évi LXIV. törvény 31. §.

7 Megállapította: 2021. évi CXLVI. törvény 81. §. Hatályos: 2021. XII. 22-től.

8 Beiktatta: 2017. évi CXCV. törvény 2. §. Hatályos: 2017. XII. 19-től.

9 Beiktatta: 2021. évi CI. törvény 135. §. Hatályos: 2021. VI. 29-től.

(3) Ha a magyar államot más jogcímen is megilleti az elővásárlási jog, akkor először az e törvény alapján fennálló elővásárlási jog gyakorlása tekintetében kell nyilatkozni. Ha ezen jogcím alapján nem kerül sor az elővásárlási jog gyakorlására, úgy az elővásárlási jog a magyar állam tekintetében a további fennálló jogcímeken gyakorolható.

(4) Ha az e törvény alapján fennálló elővásárlási joggal olyan ingatlan érintett, amelyen a kulturális örökség védelméről szóló törvény vagy a természet védelméről szóló törvény alapján is fennáll a magyar államot megillető elővásárlási jog, úgy csak az e törvény alapján fennálló elővásárlási jog vonatkozásában kell nyilatkozni.

(5) Az elővásárlási jog ingatlan-nyilvántartásba történő bejegyzése érdekében a kormányrendeletben kijelölt hatóság megkeresi az ingatlanügyi hatóságot.

6/B. §¹ (1) A világörökségi szakkérdésben eljáró hatóság - az e törvénnyel és a végrehajtására kiadott rendeletekkel összhangban - honlapján, az érintettek számára visszakereshető módon szakmai követelményeket tartalmazó iránymutatást tehet közzé, amely a hatósági eljárás során érvényesítendő.

(2) Az (1) bekezdés szerinti iránymutatás vagy annak módosítása csak a kulturális örökség védelméért felelős miniszter előzetes jóváhagyását követően tehető közzé, és a honlapon történő közzététel és a követelmény hatálybalépése között legalább 30 nap felkészülési időt kell biztosítani.

3. Kezelés, világörökségi kezelési terv, világörökségi gondnokság

7. § (1) A világörökségi területek kezelése - a kiemelkedő egyetemes érték, és az azt hordozó valamennyi anyagi és nem anyagi tényező megőrzése érdekében - kiterjed a világörökségi területek használatának, fejlesztésének, bemutatásának, illetve szükség szerinti helyreállításának biztosítására, továbbá a világörökségi területek megőrzésével és fenntartható mértékű használatával kapcsolatos tevékenységek összehangolására.

(2) Az (1) bekezdés szerinti kezelés körébe tartozik különösen:

a) a helyszínek tudományos alapú értékvizsgálatában, állapotának dokumentálásában, valamint a fenntartható használat adott helyszínre érvényes és a világörökségi kezelési tervben érvényesítendő kritériumainak kidolgozásában való részvétel;

b)² a világörökségi területek vagy a Világörökség Jegyzékbe jelölendő helyszín világörökségi kezelési terveinek kidolgozásában és felülvizsgálatában, az azzal kapcsolatos egyeztetések (az érintett tulajdonosokkal, önkormányzatokkal, a külön jogszabályban meghatározott tudományos, szakmai és civil szervezetekkel) lefolytatásában való közreműködés;

c) a világörökségi kezelési tervben foglaltak gyakorlati végrehajtásának az érintettek és érdekelték körében történő megismertetésében való részvétel;

d) a határon átnyúló világörökségi területek esetében együttműködés az érintett határon túli kezelő szervezetekkel;

e) a világörökségi terület állapotának folyamatos követő-figyelése, az ezzel kapcsolatos intézkedések kezdeményezése, valamint a világörökségi kezelési terv végrehajtásához szükséges adatok gyűjtésében, elemzésében és a világörökségi kezelési tervteljesítéséhez szükséges lépések meghatározásában való részvétel;

f)³ az érintett partnerekkel - köztük a létesítő okiratuk szerint kulturális örökség védelmével, illetve természeti értékek esetén a természetvédelemmel foglalkozó civil szervezetekkel - folyamatosan együttműködve a világörökségi terület értékmegőrzésével és fejlesztésével kapcsolatos feladatok megvalósításának kezdeményezése, szervezése, előmozdítása, valamint

1 Beiktatta: 2019. évi LXIV. törvény 27. §. Hatályos: 2019. VII. 16-tól.

2 A 2011. évi CLXXV. törvény 187. § b) szerinti szöveggel lép hatályba. Módosította: 2015. évi CXV. törvény 11. § b).

3 A 2011. évi CLXXV. törvény 187. § c) szerinti szöveggel lép hatályba.

g)¹ a kulturális örökség védelméért felelős miniszter részére jelentés készítése a világörökségi terület állapotáról, különös tekintettel a világörökségi területet érintő minden olyan tevékenységre, amely kihat a világörökségi helyszín kiemelkedő egyetemes értékére.

8. § (1)² A világörökségi helyszínek által hordozott kiemelkedő egyetemes érték megőrzése, és a fennmaradást nem veszélyeztető hasznosíthatósága érdekében - a (3) bekezdésben meghatározott kivétellel - a világörökségi területek világörökségi kezelési tervét a Kormány rendeletben hirdeti ki.

(2) A világörökségi kezelési terv egyeztetésébe az érintett helyi önkormányzatokat be kell vonni.

(3)³ Ha a világörökségi helyszín vagy a Világörökség Jegyzékbe jelölendő helyszín kiemelkedő egyetemes értéke kizárólag természeti érték, és a világörökségi helyszín vagy a Világörökség Jegyzékbe jelölendő helyszín területének egésze védett természeti területen van, a természetvédelmi kezelési terv a világörökségi helyszín világörökségi kezelési tervének minősül. Ebben az esetben a természetvédelmi kezelési terv jogszabályban meghatározott tartalmi és szerkezeti keretei között biztosítani kell a védett természeti terület világörökségi címéből fakadó szakmai követelmények érvényesülését.

(3a)⁴ A (3) bekezdés szerinti természetvédelmi kezelési terv csak akkor minősül az (1) bekezdés szerinti, a világörökségi területre vonatkozó világörökségi kezelési tervnek, ha megfelel az e törvény felhatalmazása alapján kiadott kormányrendelet világörökségi kezelési terv tartalmi elemeire vonatkozó részletes követelményeknek. Ha a világörökségi kezelési terv tartalmi követelményei nem teljesülnek a (3) bekezdés szerinti természetvédelmi kezelési tervben, akkor az érintett területre külön világörökségi kezelési tervet kell készíteni.

(4)⁵ Amennyiben a világörökségi területen vagy a Világörökség Jegyzékbe jelölendő helyszín területén országos vagy helyi jelentőségű védett természeti terület is van, az (1) bekezdésben meghatározott világörökségi kezelési tervet a védett természeti területre vonatkozó, külön jogszabályban meghatározott természetvédelmi kezelési tervvel összhangban - a természetvédelmi kezelési tervben foglalt, a kiemelkedő egyetemes érték vagy a kiemelkedő érték védelmét biztosító természetvédelmi kezelési előírásokra utalva - kell elkészíteni. A természet védelméről szóló külön jogszabály alapján fennálló védettségéből eredő korlátozásokat, tilalmakat a természetvédelmi kezelési terv tartalmazza.

(5)⁶ Világörökségi területen építményt, épületet, műszaki berendezést, reklámhordozót, közlekedési infrastruktúrát és napelemes erőművet újonnan elhelyezni, közműfejlesztést megvalósítani, erdőgazdálkodási, mezőgazdasági és bányászati tevékenységet folytatni, növényzetet telepíteni csak a világörökségi kezelési tervben meghatározott szempontrendszer és korlátozások figyelembevételével lehetséges.

(6) A világörökségi területek világörökségi kezelési tervében foglaltak figyelembevételével kell különösen⁷

a)⁸ a területrendezési tervet, valamint a területfelhasználás rendjét és a területhasználat szabályait érintően a településrendezési tervet felülvizsgálni, és szükség esetén módosítani, összhangba hozni;

b)⁹ a világörökségi terület vagy a Világörökség Jegyzékbe jelölendő helyszín természeti és kulturális örökségi értékeit érő káros hatások bekövetkezését megelőzni, a káros hatásokat elhárítani, csökkenteni; valamint

1 Módosította: 2014. évi XXXV. törvény 81. § a).

2 Megállapította: 2015. évi CXV. törvény 6. § (1). Hatályos: 2015. VIII. 1-től.

3 Megállapította: 2019. évi LXIV. törvény 28. § (1). Hatályos: 2019. VII. 16-tól.

4 Beiktatta: 2019. évi LXIV. törvény 28. § (1). Hatályos: 2019. VII. 16-tól.

5 Módosította: 2015. évi CXV. törvény 11. § c).

6 Megállapította: 2019. évi LXIV. törvény 28. § (2). Hatályos: 2019. VII. 16-tól.

7 Módosította: 2015. évi CXV. törvény 11. § d).

8 Módosította: 2021. évi XXXIX. törvény 53. § c).

9 Módosította: 2015. évi CXV. törvény 11. § e).

c)¹ a világörökségi területet vagy a Világörökség Jegyzékbe jelölendő helyszínt érintő bármely változtatást (különösen fejlesztést, felújítást, helyreállítást) végezni.

(7) A világörökségi kezelési tervet szükség szerint, de legalább hétévenként felül kell vizsgálni.

9. § (1)² A hatósági eljárásokban hatóságként eljáró vagy közreműködő örökségvédelmi és természetvédelmi hatóság a világörökségi helyszínek és a Világörökség Jegyzékbe jelölendő helyszín által hordozott kiemelkedő egyetemes érték megőrzése érdekében a világörökségi területen vagy a Világörökség Jegyzékbe jelölendő helyszínen és védőövezetében az e törvényben és a világörökségi kezelési tervben foglaltakat eljárása során köteles érvényre juttatni.

(2)³ Amennyiben a világörökségi területet és a Világörökség Jegyzékbe jelölendő helyszínt és védőövezetét érintő restaurálási, helyreállítási, fejlesztési és építési, bányászati tevékenységre és művelési ág megváltoztatására irányuló kérelem esetében szakértői vélemény beszerzése szükséges, az eljáró hatóság - a saját költségei terhére - jogszabályban meghatározott, a védelem jellege szerinti szakértőt rendel ki.

(3)-(5)⁴

10. §⁵ (1) A világörökségi helyszín, valamint a Világörökség Jegyzékbe jelölendő helyszín által hordozott kiemelkedő egyetemes érték megőrzését szolgáló kezelés 7. §-ban foglalt feladatainak világörökségi kezelési terv alapján történő ellátására - ha azt külön jogszabály nem utalja más szerv hatáskörébe - helyszínenként egy világörökségi gondnokság működik.

(2) A világörökségi gondnokság olyan, az adott világörökségi helyszín kiemelkedő egyetemes értékének jellegéhez kötődő tevékenységű, jogi személyiséggel rendelkező szervezet - így különösen költségvetési szerv, helyi önkormányzat, egyházi jogi személy, egyesület, alapítvány, nonprofit gazdasági társaság -, amelynek tevékenysége kiterjed a világörökségi érdekek képviselőjére, a kiemelkedő egyetemes érték védelmére, valamint működési területe magában foglalja a világörökségi területet vagy annak jelentős részét. A Világörökség Jegyzékbe jelölendő helyszín esetében a világörökségi gondnokság közreműködik az 5. § f) pontja szerinti feladat ellátásában.

(3) A kulturális örökség védelméért felelős miniszter a világörökségi gondnokságot világörökségi helyszínenként, valamint a Világörökség Jegyzékbe jelölendő helyszín esetében - a (4) bekezdésben meghatározott kivétellel - a (2) bekezdésben foglaltak figyelembevételével választja ki. A világörökségi gondnokság megbízása visszavonásig, de legfeljebb hét évre szól, amely meghosszabbítható.

(4) Amennyiben a világörökségi helyszín, valamint a Világörökség Jegyzékbe jelölendő helyszín kiemelkedő egyetemes értéke kizárólag természeti érték, és a világörökségi helyszínt teljes egészében lefedő országos jelentőségű védett természeti területre vonatkozóan külön jogszabály természetvédelmi kezelésért felelős szervet jelöl ki, úgy ez a szerv látja el a kezelés 7. §-ban megjelölt feladatait.

(5) Amennyiben külön jogszabály a világörökségi terület, valamint a Világörökség Jegyzékbe jelölendő helyszín és védőövezete egy részének kezeléséért felelős szervet jelöl ki, úgy a (3) bekezdés alapján kiválasztott világörökségi gondnokság köteles ezzel a szervvel együttműködni.

11. §⁶

4. Finanszírozás

1 Módosította: 2015. évi CXV. törvény 11. § f).

2 Megállapította: 2015. évi CXV. törvény 7. §. Hatályos: 2015. VIII. 1-től.

3 Megállapította: 2015. évi CXV. törvény 7. §. Módosította: 2016. évi CIV. törvény 89. § (2).

4 Hatályon kívül helyezte: 2015. évi CXV. törvény 12. § b). Hatálytalan: 2015. VIII. 1-től.

5 Megállapította: 2015. évi CXV. törvény 8. §. Hatályos: 2015. VIII. 1-től.

6 Hatályon kívül helyezte: 2019. évi LXIV. törvény 32. §. Hatálytalan: 2019. VII. 16-tól.

12. § (1) A világörökségi címmel kapcsolatos költségvetési pénzeszközöket az e törvényben megjelölt állami feladatok és a (2) bekezdésben meghatározott feladatok költségeire figyelemmel kell meghatározni.

(2) Az állam a központi költségvetésből finanszírozza az alábbi feladatokat:

- a) a világörökségi kezelési terv kidolgozását;
- b) a 9. § (2) bekezdésében meghatározott szakértői költségeket;
- c)¹ a területrendezési tervek és a településrendezési tervek világörökségi kezelési tervben foglaltak szerinti felülvizsgálatát és módosítását;
- d)² a 4/A. § szerinti felülvizsgálattal összefüggésben felmerülő, másra át nem hárítható költségeket és egyéb fizetési kötelezettségeket;
- e)³ a Világörökség Jegyzékbe jelölendő helyszín jelölésének költségeit.

(3) Az állam a központi költségvetésből támogatást nyújt az alábbi feladatok ellátásához:

- a) a világörökségi területtel kapcsolatos ismeretek terjesztése, oktatási, nevelési, továbbképzési programok kidolgozása, működtetése;
- b) a világörökségi területtel kapcsolatos kutatások, a világörökségi területek értékmegőrzésével, fennmaradását nem veszélyeztető hasznosításával és bemutatásával kapcsolatos módszerek (modellek), eredmények alkalmazása, érvényre juttatása;
- c) a világörökségi terület kezelésével, bemutatásával, fejlesztésével kapcsolatos tevékenységek, beruházások támogatása;
- d) a világörökségi területtel kapcsolatos elismerések támogatása;
- e) a településrendezési és az építészeti-műszaki tervtanácsokról szóló kormányrendelet szerinti tervtanácsoknak - ideértve a világörökségi területen létrehozott helyi tervtanácsokat is - a világörökségi területtel kapcsolatos feladatok ellátásának támogatása.

(4) A védett értékek fenntartására, az állagvédelemre és a világörökségi kezelési tervnek megfelelő működtetéshez az állam adókedvezményt biztosíthat, amelyet külön törvényben állapít meg.

5. Átmeneti rendelkezések

13. § (1)⁴ A kulturális örökség védelméért felelős miniszter e törvény hatálybalépését követő 3 éven belül felülvizsgálja az e törvény hatálybalépésekor az Egyezmény 1. és 2. cikkében meghatározott kritériumok szerint a Központozott bejelentett helyszínek Világörökségi Várományos Helyszínek Jegyzékébe történő felvételének indokoltságát. Amennyiben a kulturális örökség védelméért felelős miniszter a felülvizsgálatot követően nem tartja indokoltnak a helyszín Világörökségi Várományos Helyszínek Jegyzékébe történő felvételét, erről soron kívül értesíti a Központot.

(2) Az illetékes országos szervezetek, valamint a megyei önkormányzatok a területrendezési terveik 8. § (6) bekezdés a) pontja szerinti összhangja megteremtéséről a világörökségi kezelési tervek kihirdetését követően legkésőbb 5 éven belül, illetve más jogszabályból fakadó kötelező felülvizsgálat vagy más okból elvégzett módosítás alkalmával kötelesek gondoskodni.

(3)⁵ A települési (fővárosi, fővárosi kerületi) önkormányzatok a településrendezési tervük 8. § (6) bekezdés a) pontja szerinti módosításáról a világörökségi kezelési tervek kihirdetését követő tizennyolc hónapon belül kötelesek gondoskodni.

(4)⁶ A világörökségi gondnokságot az e törvény hatálybalépésétől számított 14 hónapon belül kell kijelölni.

1 Módosította: 2021. évi XXXIX. törvény 53. § d).

2 Beiktatta: 2013. évi LI. törvény 4. §. Hatályos: 2013. IV. 26-tól.

3 Beiktatta: 2015. évi CXV. törvény 9. §. Hatályos: 2015. VIII. 1-től.

4 Megállapította: 2012. évi CXCI. törvény 35. § (1). Módosította: 2013. évi LI. törvény 6. §, 2013. évi CCXVII. törvény 35. §, 2014. évi XXXV. törvény 81. § b).

5 Módosította: 2021. évi XXXIX. törvény 53. § e).

6 Módosította: 2012. évi CXCI. törvény 35. § (3).

(5) Az e törvény hatálybalépését követően a Világörökség Jegyzékbe felvett helyszíni - e törvény 1. mellékletének módosítása általi - kihirdetését a Kormány kezdeményezi. Ezen helyszínek világörökségi gondnokságát a kihirdetéstől számított hat hónapon belül kell kijelölni.

(6)¹ E törvénynek a világörökségről szóló 2011. évi LXXVII. törvény és a budapesti Istvánmező rehabilitációs programjáról, kiemelten a Budapesti Olimpiai Központ integrált rekonstrukciójáról szóló 2012. évi LXXV. törvény módosításáról szóló 2013. évi LI. törvénnyel (a továbbiakban: Mód. Tv.) megállapított rendelkezéseit a Mód. Tv. hatálybalépése időpontjában fennálló birtoklási, használati és hasznosítási viszonyokra, illetve az ezen jogosultságokat megalapozó jogviszonyokra is alkalmazni kell.

(7)²

6. Záró rendelkezések

14. § (1) Felhatalmazást kap a Kormány, hogy rendeletben határozza meg:

a) a világörökségi várományos helyszínek világörökségi Várományos Helyszínek jegyzékébe történő felvételének és felülvizsgálatának, továbbá a Központhoz történő bejelentésének, valamint a világörökségi várományos helyszíni Világörökség Jegyzékbe történő jelölésének részletes szabályait;³

b) a világörökségi testületbe tag delegálására jogosult minisztereket, a testület részletes feladatait és működését;⁴

c) a világörökségi kezelési terv készítését, annak tartalmi elemeire vonatkozó részletes követelményeket, az érintettekkel történő előzetes egyeztetésének és felülvizsgálatának rendjét;⁵

d)⁶ a világörökségi gondnokság kijelölésének szabályait és ellátandó feladatait;⁷

e)⁸ a világörökségi területre vonatkozóan a kiemelkedő egyetemes értéket és az azt hordozó elemeket (attribútumokat), valamint az ezek megőrzését és fenntartását biztosító alapvető kezelési követelményeket, korlátozásokat és tilalmakat meghatározó világörökségi kezelési tervet;⁹

f)¹⁰ a világörökségi helyszínen található ingatlanok vonatkozásában a magyar államot megillető elővásárlási jog gyakorlásának részletes szabályait, a 6/A. § (5) bekezdésében meghatározott hatóság kijelölését, valamint az elővásárlási joggal érintett ingatlanok adatait;¹¹

g)¹² a világörökségi komplex hatásvizsgálati dokumentáció tartalmi elemeit, valamint az annak elkészítésére vonatkozó különös szabályokat.

(2)¹³ Felhatalmazást kap a kulturális örökség védelméért felelős miniszter, hogy rendeletben állapítsa meg a Világörökségi Várományos Helyszínek Jegyzékét.

(3)¹⁴

15. §¹⁵

1 Megállapította: 2013. évi LI. törvény 5. §. Hatályos: 2013. IV. 26-tól.

2 Hatályon kívül helyezte: 2013. évi LI. törvény 7. §. Hatálytalan: 2013. IV. 26-tól.

3 Lásd: 315/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet, 310/2012. (XI. 6.) Korm. rendelet, 199/2014. (VIII. 1.) Korm. rendelet 16. §, 335/2019. (XII. 23.) Korm. rendelet.

4 Lásd: 17/2012. (II. 16.) Korm. rendelet.

5 Lásd: 315/2011. (XII. 27.) Korm. rendelet, 310/2012. (XI. 6.) Korm. rendelet, 199/2014. (VIII. 1.) Korm. rendelet, 335/2019. (XII. 23.) Korm. rendelet.

6 Megállapította: 2019. évi LXIV. törvény 29. § (1). Hatályos: 2019. VII. 16-tól.

7 Lásd: 335/2019. (XII. 23.) Korm. rendelet.

8 Megállapította: 2019. évi LXIV. törvény 29. § (1). Hatályos: 2019. VII. 16-tól.

9 Lásd: 362/2019. (XII. 30.) Korm. rendelet.

10 Megállapította: 2017. évi CXCV. törvény 3. §. Hatályos: 2017. XII. 19-től.

11 Lásd: 455/2017. (XII. 27.) Korm. rendelet, 335/2019. (XII. 23.) Korm. rendelet.

12 Beiktatta: 2021. évi XXXIX. törvény 52. § (1). Hatályos: 2021. VII. 1-től.

13 Megállapította: 2021. évi XXXIX. törvény 52. § (2). Hatályos: 2021. VII. 1-től.

14 Hatályon kívül helyezte: 2015. évi CXV. törvény 12. § c). Hatálytalan: 2015. VIII. 1-től.

15 Hatályon kívül helyezte: ugyane törvény 17. § (4). Hatálytalan: 2012. I. 2-től.

16. §¹

17. § (1) E törvény - a (2) és (3) bekezdés szerinti kivétellel - 2012. január 1-jén lép hatályba.

(2)² A 14. § (1) bekezdés *e*) pontja 2014. december 1-jén, valamint a 14. § (2) bekezdés *b*) pontja 2014. január 1-jén lép hatályba.

(3)³ A 14. § (1) bekezdés *f*) pontja 2015. december 1-jén lép hatályba.

(4) A 15. § a hatálybalépést követő napon hatályát veszti.

18. §⁴ E törvénynek az egyes törvényeknek az épített és a természeti környezet védelmével, valamint a kulturális örökségvédelemmel összefüggő módosításáról szóló 2019. évi LXIV. törvénnyel (a továbbiakban: Módtv.) megállapított

a) 8. § (3) és (3a) bekezdését a Módtv. hatálybalépésekor folyamatban lévő, világörökségi területet érintő természetvédelmi kezelési terv készítése és módosítása során, valamint

b) a 8. § (5) bekezdését a Módtv. hatálybalépésekor első fokon még el nem bírált és a megismételt eljárásokban is alkalmazni kell.

1. melléklet a 2011. évi LXXVII. törvényhez⁵**A világörökségi helyszínekkel összefüggő állami feladatokat a kulturális örökség védelméért felelős miniszterrel egyetértésben ellátó miniszterek**

	A	B
1	Világörökségi helyszín	Egyetértő miniszter
2	Budapest - a Duna-partok, a Budai Várnegyed és	állami vagyon felügyeletéért felelős miniszter
36	az Andrassy út	építésügyi szabályozásért és építéshatósági ügyekért felelős miniszter
4		európai uniós források felhasználásáért felelős miniszter
5		közigazgatás-szervezésért felelős miniszter
6		természetvédelemért felelős miniszter
7		területrendezésért felelős miniszter
8		településfejlesztésért és településrendezésért felelős miniszter
9		turizmusért felelős miniszter
10	Hollókő ófalu és környezete	agrárpolitikáért felelős miniszter
117		építésügyi szabályozásért és építéshatósági ügyekért felelős miniszter
12		európai uniós források felhasználásáért felelős miniszter
13		közigazgatás-szervezésért felelős miniszter
14		természetvédelemért felelős miniszter
15		területrendezésért felelős miniszter
16		településfejlesztésért és településrendezésért felelős miniszter
17		turizmusért felelős miniszter
18	Az Aggteleki-karszt és a Szlovák-karszt barlangjai	európai uniós források felhasználásáért felelős miniszter
19		közigazgatás-szervezésért felelős miniszter
20		természetvédelemért felelős miniszter
21		területrendezésért felelős miniszter

1 Hatályon kívül helyezve: 2010. évi CXXX. törvény 12. § alapján. Hatálytalan: 2012. I. 2-től.

2 Megállapította: 2012. évi CXCI. törvény 35. § (2). Hatályos: 2013. I. 1-től.

3 Megállapította: 2012. évi CXCI. törvény 35. § (2). Hatályos: 2013. I. 1-től.

4 Beiktatta: 2019. évi LXIV. törvény 30. §. Hatályos: 2019. VII. 16-tól.

5 Megállapította: 2014. évi XXXV. törvény 80. §, 4. melléklet. Hatályos: 2014. VII. 16-tól.

6 Módosította: 2018. évi V. törvény 27. §.

7 Módosította: 2018. évi V. törvény 27. §.

22		településfejlesztésért és településrendezésért felelős miniszter
23		turizmusért felelős miniszter
241	Az ezeréves Pannonhalmi Bencés Főapátság és természeti környezete	építésügyi szabályozásért és építéshatósági ügyekért felelős miniszter
25		európai uniós források felhasználásáért felelős miniszter
26		közigazgatás-szervezésért felelős miniszter
27		természetvédelemért felelős miniszter
28		területrendezésért felelős miniszter
29		településfejlesztésért és településrendezésért felelős miniszter
30		turizmusért felelős miniszter
31		Hortobágyi Nemzeti Park - a Pusztá
322	építésügyi szabályozásért és építéshatósági ügyekért felelős miniszter	
33	európai uniós források felhasználásáért felelős miniszter	
34	közigazgatás-szervezésért felelős miniszter	
35	természetvédelemért felelős miniszter	
36	területrendezésért felelős miniszter	
37	településfejlesztésért és településrendezésért felelős miniszter	
38	turizmusért felelős miniszter	
393	Pécs (Sopiana) ókeresztény temetője	építésügyi szabályozásért és építéshatósági ügyekért felelős miniszter
40		európai uniós források felhasználásáért felelős miniszter
41		közigazgatás-szervezésért felelős miniszter
42		területrendezésért felelős miniszter
43		településfejlesztésért és településrendezésért felelős miniszter
44		turizmusért felelős miniszter
45	Fertő/Neusiedlersee kultúrtáj (röviden: Fertő-táj)	agrárpolitikaért felelős miniszter
464		építésügyi szabályozásért és építéshatósági ügyekért felelős miniszter
47		európai uniós források felhasználásáért felelős miniszter
48		közigazgatás-szervezésért felelős miniszter
49		természetvédelemért felelős miniszter
50		területrendezésért felelős miniszter
51		településfejlesztésért és településrendezésért felelős miniszter
52		turizmusért felelős miniszter
53	Tokaj-hegylajai történelmi borvidék kultúrtáj	agrárpolitikaért felelős miniszter
545		építésügyi szabályozásért és építéshatósági ügyekért felelős miniszter
55		európai uniós források felhasználásáért felelős miniszter
56		közigazgatás-szervezésért felelős miniszter
57		természetvédelemért felelős miniszter
58		területrendezésért felelős miniszter
59		településfejlesztésért és településrendezésért felelős miniszter
60		turizmusért felelős miniszter

- 1 Módosította: 2018. évi V. törvény 27. §.
- 2 Módosította: 2018. évi V. törvény 27. §.
- 3 Módosította: 2018. évi V. törvény 27. §.
- 4 Módosította: 2018. évi V. törvény 27. §.
- 5 Módosította: 2018. évi V. törvény 27. §.

TARTALOMJEGYZÉK

2011. évi LXXVII. törvény	1
a világörökségről	1
1. A törvény hatálya, értelmező rendelkezések	1
2. Általános rendelkezések	2
3. Kezelés, világörökségi kezelési terv, világörökségi gondnokság	6
4. Finanszírozás	8
5. Átmeneti rendelkezések	9
6. Záró rendelkezések	10
1. melléklet a 2011. évi LXXVII. törvényhez	11
A világörökségi helyszínekkel összefüggő állami feladatokat a kulturális örökség védelméért felelős miniszterrel egyetértésben ellátó miniszterek	11